

PROFESÖR İYON İLE FEN

Nereden
Geliyor
Bu Ses?

"Ses
Kaynakları"
Öyküsü

Birsen Ekim
Özen

Merhaba Dünyalı,

Ben Fen Gezegeni'nden Profesör İyon! Sen de kimsin, orası da neresi dediğini duyar gibiyim! Ben, fenin öneminin farkında olan bir gezegenin Profesör'üyüm. Birlikte çalıştığım kocaman bir ekibim var. Her biri fenin bir konusunda uzman... Uzmanlarım, fenle problem yaşayan, feni seven ama desteğe ihtiyacı olan, bazı konuları dikkat vermediği için kaçıran, kendi başına öğrenemeyeceğini düşünen öğrencilerin yardımına koşuyorlar. Ama tabii onlar farkında olmadan! Birçok macerayı da birlikte yaşıyorlar...

Sen de bu diziyle onların hikâyelerine tanık olacaksın, eğleneceksin ve fenle ilgili birçok şeyi öğreneceksin. Tabii ki farkında olmadan!..

Fen Gezegeni tüm gücüyle senin yö-rüngende...

İmza
Profesör İyon

N E R E D E N G E L İ Y O R B U S E S ?

SESLİ BİR DERS

Öğretmen fen dersinin yeni konusunu tah-
taya yazdığında herkes merakla kulaklarını
açarken, Atilla tam tersine ağzını kocaman
açarak esnedi. Konuyu dinlemeyi gerçekten
çok istiyordu; ama ne kadar isterse istesin,
aşağıya doğru çekilen gözkapaklarını
açık tutacak kadar güçlü değil-
di. Öğretmeninin sesi uzak-
tan gelmeye başladığın-
da, arkadaşına verdiği
söz geldi aklına. Sınıf
arkadaşı Ayşegül hasta

PROFESÖR İYON İLE FEN

olduğu için derse katılamayacağını, bu yüzden konuyu iyi dinleyerek ona kendisinin anlatmasını istemişti. Verdiği söz aklına gelince göz kapaklarını tekrar araladı. Öğretmenleri tahtadaki bir şekil önünde açıklamalar yapıyordu.

- Çocuklar; ses, dalgalar halinde ilerler. Bir yere çarparsa çarptığı yerden geri döner. Biz buna “yankı” deriz.

N E R E D E N G E L İ Y O R B U S E S ?

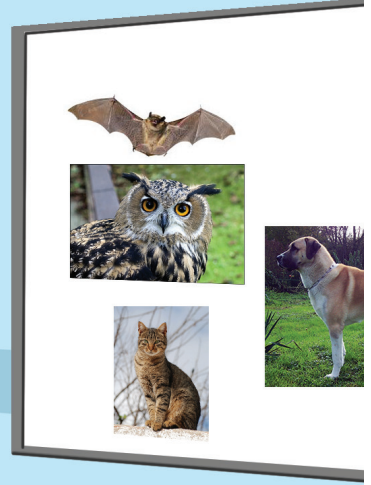
Atilla gülümsedi. Bu konuları sokaktaki herkes bilirdi. Panik duygusu azaldı.

- Sesi oluşturan ise titreşimlerdir. Titreşen her şey ses dalgaları yayar. Bu dalgalar kulaklarımıza ulaştığında biz onlara “ses” deriz.

Sonra tahtaya bazı hayvanların görüntüleri yansdı.

- Bu dalgaların bazıları çok düşük frekanslıdır. Bu sesleri insanlar duyamaz, ama hayvanların çoğu bu sesleri de duyabilirler. Yarasalar, baykuşlar, kediler ve köpekler bizim duyamadığımız bir sürü sesi çok uzaklardan bile duyabilirler.

Sınıftan parmak kaldıranlar oldu.

- Öğretmenim, dalgalar diyorsunuz ama biz hiç dalga görmüyoruz. O dalgalar nerede?

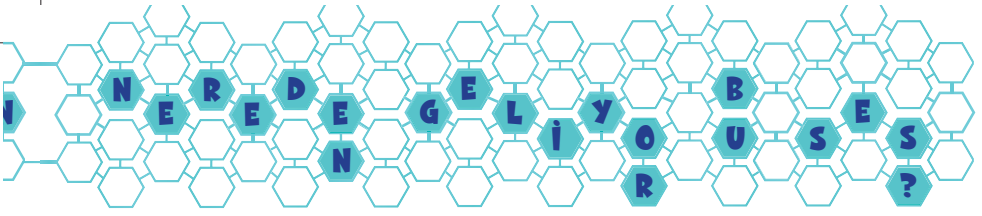
- Havada yayılan dalgalar gözümüzle görebileceğimiz bir görüntü ortaya çıkarmaz.

Ses dalgaları katı maddeler ya da gazların içinden geçerken değil de sıvıların içinden geçerken belki bir parça daha görünür olabilir.

- Ne? Ses dalgaları katı ve sıvı maddelerin içinden de mi geçiyor?

- Tabii ki geçiyor. Ses, sadece hava olmayan ortamda ilerlemez. Geri kalan yerlerde pek güzel yayılır.

- Uzayda mı yani?

- Evet! Üstelik sıvı maddelerde daha hızlı, katı maddelerde ise çok daha hızlı ilerler.

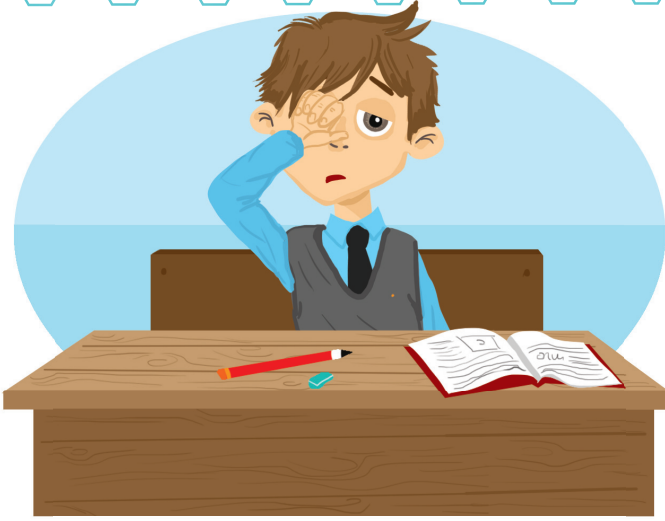
Çocuklar inanmamış gibi bakmaya başlayınca, öğretmenleri parmaklarıyla sıralarına hafifçe vurmalarını istedi. Hepsi vurdular.

- Sesi duydunuz. Tahta sizin vurmanızla titreşti. Titreşimler havada yol aldı ve kulağınıza kadar geldi. Şimdi kulaklarınızı sıraya dayayın ve aynı vuruşu bir kez daha yapın.

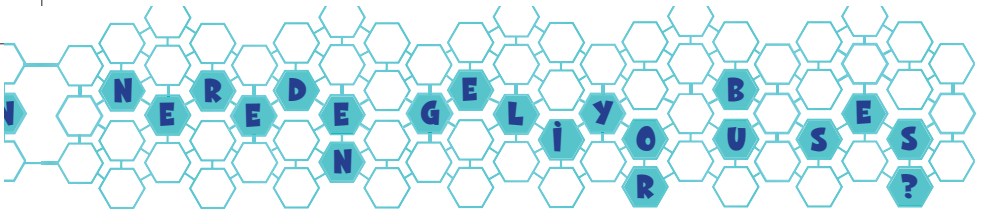
Çocuklar öğretmenlerinin dediklerini yaptılar. Başları sıradan kalktığı anda hepsi şaşkıncı.

- Bu kez ses çok daha kuvvetliydi değil mi? Çünkü ses, katı maddelerde çok daha kuvvetli ve hızlı yayılır.

O sırada Atilla gözlerini açtı. Sınıfın yaptığı tıkırtılar onu uyandırmıştı. Ne olduğunu anlamaya çalıştı; ama bir kaç saniye sonra tüm dersi kaçırdığını anladı. Teneffüs zili ile birlikte kendisini sakinleştirmeye çalıştı. Nasıl olsa zaten hayatın içinde olan herkesin bildiği bir konuydu derste işledikleri. Ayşegül'e dersi dinlemediğini söylemesine hiç gerek yoktu. Biraz gayretle, ses hakkında tüm bildiklerini arkadaşına anlatabilirdi. Ses dalgalar halinde yayılıyordu. Bir yere çarparsa geri dönüyordu. Bu kadar bilgi de iyi bir öğrenciye çoktu bile.

PROFESÖR İYON

Profesör İyon biraz düşündükten sonra kararını verdi. Eksik ya da yanlış bilgi birçok soruna neden oluyordu. Derste uyuyup konu hakkında hiçbir fikri yokken ses dalgalarını arkadaşına anlatmayı planlayan Atilla'nın hareketi hiç hoşuna gitmemişti. Ona bir uzman gönderip ses konusunu iyice anlamasını sağlamalıydı. Çağrı butonuna bastı. Çağırmaı planladığı uzman Dolbi idi.

